

א. א. קום עלה בית אל ושב שם
תנחומא וישלח ח'... אמר לו הקב"ה ליעקב: לא הגיעוך הצרות האלה אלא על
שאחרת את נדרך, אם אתה מבקש שלא יגיעוך עוד צרות, קום עלה בית אל לאותו
מקום שנדרת לי שם נדר. א"ר אבא בר כהנא: אמר לו הקב"ה ליעקב: "בשעת
עקתא (=עקה) = נדרא, בשעת דווחא (=דוחה) שמסי? כשהיית בצרה נדרת וכשאתה
ברוח שכחת?" מיד ויאמר יעקב אל ביתו ואל כל אשר עמו... ונקומה ונעלה
בית אל...

לקח טוב: לפי שהיה יעקב מתירא מיושב הארץ שני' (ל"ד ל') "להבאי שני ביושב
הארץ בכנעני ובמדיני, אמר לו הקב"ה: "קום עלה בית אל" - קימה יש לך,
עליה יש לך.

רש"י ד"ה קום עלה: לפי שאחרת בדרך, נענסת ובא לך זאת מביתך.

1. מה הוא מובנו ומגמתו של פסוקנו לפי כל אחד מן המדרשים
כיצד הם מסבירים את הקשר שבין פרק ל"ד לפרק ל"ה?

2א. כידוע אין רש"י מביא דברי מדרש אם אין הפסוק מצויר צורך פרשני,
וע' גליון שלח תשי"א ב 3.
הסבר מהו הצורך הפרשני שבפסוקנו שבגללו הביא רש"י את המדרש.

3א. מהו ההבדל בין דברי מדרש תנחומא לבין דברי רש"י בחשאן של יעקב
שגם לצרת לינה.
(וע' דברי העמק דבר שהובאו בחקת תש"י שאלה א')

ב. ז. כי שם נגלו אליו האלוהים
רש"י ד"ה נגלו אליו: והשוה דברי רש"י ז' י"ג ד"ה כאשר התעו

ראב"ע " " "

שד"ל " " " : נגלו אליו כחות בעל הכחות כלם, כלומר האל עם רבוי
כוחותיו כי נראה לו ה' והמלאכים העולים והיורדים
לעשות רצונו.

(והשוה דברי המתרגמים:

denn dort haben sich ihm die göttlichen Wesen offenbart. רמב"ם:

denn dort sind ihm die göttlichen Beriehungen offenbar geworden. היוש

denn dort hatten sich die göttlichen Mächte ihm enthüllt. כובר-
דיוגנווייג

1. מה הקשי בפסוקנו ואיך מיטבים את הקשי המפרשים הנ"ל?
2. בעקבות מי ממפרשינו הולכים המתרגמים? מי מהם נראה בעיניך?
3. מדוע אין ראב"ע מתעכב על קשי זה כבר בפרק כ' פ' ו"ג?
4. היט לפרש בדרך רש"י כאן אף את לשון רבים של שמות כ"ב ח' "ידיעון
אלוהים"?

5א. מדוע אין רש"י מפרש כך גם את לשון הרבים של בר' א' כ"ו?
(וע' גליון בראשית תש"ז שאלה ג).

ג. פסוקים ט' - י', קריאת השם

1) בעל עקרת יצחק מקשה: למה אמרו חז"ל (ברכות י"ג) שהקורא את אברהם
"אברהם" עובר בלאו ועסה ולא כן אמרו ביעקב אלא אמרו (חם): לא סיעקר
יעקב ממקומו, אלא "ישראל" עיקר ו"יעקב" טמל, ולמה זה ההבדל?
נסה למצוא את הסבה.

2) רבנו חננאל: ... מלת "עוד" פירושה - בלבד. יאמר "לא יקרא שמך עוד
יעקב" - יעקב בלבד, כי אם "יעקב" ו"ישראל". וכמוהו (ירמיהו ג')
"לא יאמרו עוד ארון ברית ה'" - שהוא מקום הסכינה בלבד אלא אף ירוסלם
תהיה כולה מקום סכינתו, הוא סכתוב "בעת ההיא יקראו לירוסלם כסא ה'".

1. מה רצה ליישב בפירוטו זה?
- 2א. יש סוברים שפסוק בר' י"ז ה' סותר לפירוטו. האם כך הוא?

3) מצא בנביא הוסע רמז לפסוקים אלה

הטאלות המסומנות א קסות והמסומנות XX קסות ביותר. ענה לפי בחירתך.
טאלות ותשובות נא לסלוח לנחמה ליבוביץ, קרית משה, ירוסלים.